

מסורת הש"ס

(א) שנת קי: [מוספחה פ"ג],
(ב) שנת קפ: ע"ט, א (שנת
ק"ו); (ג) [שם ושיעור]
(ד) [שם ושיעור]
(ה) [שם ושיעור]
(ו) [שם ושיעור]
שנת קי: ד"ה הלכה.

הגהות הב"ח

(א) גמ' וזכ"ל פסוק למגדל
וצני לבית לגינה: (ב) תוס'
ד"ה כל היסוד וכו' ושיעור
גובה היה להם כמגדל:
(ג) ד"ה ומתא וכו'
הדקדוקי פטור וכו' וכו'
דלמך המס רשב"ג ממוסר
לדע:

מוסף רש"י

ביבירין של היה ושל
עופות. קפיפות מוקפין.
אין צדין מהם ביום
טוב. אלא לאו יליד
ועמד קא חשי ליה, ש"מ
המכניס לביבירין אין זו
לדעו (שבת ק"ה). ואין
נזופין לביבירין מנזופין.
כיון דלא מוקפיה לא מני
למטע דליהי (שם). הלא
ר' יהודה. ה"ה ה"ה ה"ה
לדעו ר' יהודה ה"ה ה"ה ה"ה
דמתינתין לא חשי ליה, ה"ה
לדעו עד שימניסו לבית
(שם). הצד צפור. עד
למגדל.
משמ"ר בלע"ז, חייב דזו
היא צדו, אכל אם הכניסו
לבית אינו יליד כבן, ש"ה
לו דרך חלונות (שם ק"ה).
וצני לבית. וצני יליד
משהכניסו לביתו ועל
בפניו אכל אם הכניסו
לגינה או לתוך און זו צד
(שם ק"ה). אלא עופות
אנופות קשיא. דהא בן
לר' יהודה אין לרענן פסוק
למגדל קאמי (שם).
ביבירין מקורה. הו יליד.
בצפור דרור.
ממני דקמני פסוק לבית
לא, כנפול דרור עסקין.
שדרכה לרור צבית כנפיה
ושמעת מוות לוח (שם).
השאה דאיתיה לרבי.
לאוקמינה מתיבתא כרענן
(שם). שחיא. מתיבתא.
שהא שמה לאחא צה
(שם). עוקצי. פילאח
להשטת כן (שם). וארדי.
כל מי שאלו כן
מכלל הפליגי. והא
אוקמינה לרענן מני צבית
קטן אמר (שם). וצבית
נפקא לך מיהא. כל שכן
כיון דלא פליגי עליה
הלכתא כותיה (שם) ע"ה
חלוקין בין לא חלוקין הלכה
ממוט (ש"ז ב"ב). גמרא
גמור זמורתא תהא.
אמר השמעה צמורה
בעלמא בלא לוקי (שם)
בממיה. אפי' תלמודו של
רב יוסף וק"ל אהא
תלמודי לומר הלכה כמותו
והא ממר בעלמא. דלי
אין חלוקין הלכה למה לי
(ש"ז ב"ב).

רבינו הגנאל

ביבירין של היה ושל
עופות ושל דגין אין קשיא
מזן ביו"ט כ"ו, קשיא
חיה אחיה קשיא עופות
אנופות. ומפרקינן לא
קשיא ומתינתין ר' יהודה
חייב, ש"מ יהודה כל חיה
לביבירין פטור. ויבין
שנה בבירייתא אין צדין.
כי הביבירין לר' יהודה
כיער חשוכין. ומתינתין
דקתני אבל צדין חיה
מן הביבירין.

אין צדין פרק שלישי ביצה

כ"ד.

עין משפט גזר מצוה

ד א ב מ"י פ"י מהלכו
שנת הלכה י"ט סמנ
לאון סה טו"ש"ע א"ח ס"ר
שט ספק פ':
ג א ד מ"י שם הלכה כ':
ו ה מ"י פ"ב מהל' י"ט
הלכה ז סמנ שם טור
ש"ע שם ספק י' ופי' מל'
ספק ז:
ז ח מ"י שם הלכה ו' פ"ב
מהלכות שנת הלכה כ'
טו"ש"ע שם ספק ז:
ח ז ח מ"י פ"ב מהל' י"ט
י"ט הלכה ט סמנ
לאון סה טו"ש"ע א"ח ס"ר
מל' ספק ג:

לעני רש"י

משמ"ר. ארון כלים.

רבינו הגנאל (המשך)
הכחמים הוא דפליגי עליה
ד' יהודה. ותנן הצד
צפור למגדל וצני לגינה
ולחצר ולביבירין נגמרה
צידתו וחייב בשבת.
וקמי לחצר ולביבירין.
ביבירין הוא דומיא דחצר,
כאשר כל מה שבחצר
מותר לצוד אותו ביו"ט,
מחל כל מה שבביבירין
צדוי הוא קודם לכן.
אסיקא עופות אנופות
לא קשיא. מתניתין בביביר
מקורה והוא כבית נגמרה
צידתו. וביביריתא בביביר
צידתו. שני שני מקורה
יתכן (שיפתח) (שיפתח)
אחרי כן בכל שעה
שדרכה לפיכך אין צדין.
ואי קשיא לך דהא
בין ר' יהודה ובין
רבנן הצד צפור לבית
בשבת פטור הוא, שלא
נגמרה צידתו. והנה הבית
מקורה הוא, ואפי"כ אינה
צדוהו, וכיון דבשבת פטור,
ביו"ט אסור לצוד ממנו.
חלוקתם בצפור דרור הוא,
ושאני צפור דרור משאר
עופות. דשאר עופות
כיון שנימניסין בביביר
מקורה נגמרה צידתו, אבל
צפור דרור אינה מקבלת
מרות, ואין נגמרת צידתה
אלא במגדל. בחד שיהיא
פירוש כגון ריצה אתה
ואינו צריך לפרש בני
בני. כל היסוד נפול טולא
דכתיב אהרדי. פירוש
בעת שחממה במזח,
צל כותל המערבי מגיע
עד כותל המזרחי, והוא
ביביר קטן. רשב"ג אומר
הכי דמי מחוסר צידתו.
ואסיק ואפי"כ דבאין
לכלובין לערב, כגון יוני
שוכן רונן עלייה, כיון
דבעי דבויי להו, אסור
לצוד מהן ביו"ט, אבל
אוון ותרגולין ויונים
הרדסיות, אפי"כ צדין
אותן, כיון דבאין לכלובין
לערב ומזונותן עליו,
ולבוא לכלובין מיהא לא
בעי דבויי להו, דבני תרבות
הן, ואין בורחין מבני
אדם אלא שרוחין כי
באין לצודן (ב) [מניחין]
אמר רב יהודה אמר
שמואל הלכה כרשב"ג,
דכל מחוסר צידה בענין
שארנו אסור, ושאינו
מחוסר צידה מותר. מתנ' מצודות חיה ועופות ודגים לא יטול מהן אפי"כ יודע שנצודו מעיי"ט. ספק אסור, ומעשה בני
שביא לר"ג כ"ו. אמר רב יהודה אמר שמואל אין הלכה כר"ג. איכא דמתני להא אהא דתניא שוחטין מן הביבירין ביו"ט, בידוע
אבל לא מן הרשות כ"ו. ותריצנא הכי, ר' שמעון בן אלעזר אומר בא ומצאן המצודות שנתקלקלו מערב יומין, בידוע
שפערב יו"ט נצודו, [הא] ספק נעשר כמי שנצודו ביו"ט ואסור. אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר"ש בן אלעזר.

המחוסר צידה. שצריך לזודו: **גמ'** **הלך פסוק**. מן החוץ עד
שהכניסו למגדל עץ שקורין מנישטי"ר או הלך כזי מן החוץ עד
שהכניסו לבית בשבת: **חייב**. דכיון דהכניסו פסוק למגדל ועל לפניו
הרי הוא אחוץ ועומד ונגמרה צידתו וכן כזי לבית ועל בפניו. אבל
פסוק שהכניסו לבית ועל בפניו פטור
שיולא לו דרך חלונות ואין כאלו צידה
או כזי שהכניסו מן החוץ לביביר ועל
לפניו אין זו צידה: **וחכמים אומרים**
לפסוק למגדל. היא צידתו כאשר אמרת
אבל כזי אין צריך עד שיכניסו לבית
לדף לגינה ולחצר ולביביר הוי צידה
ומתינתין דקתני לדין מן הביבירין
ציוס טוב רבנן היא דלמרי משכננס
לביביר הוא נלוד ועומד וביביריתא ר'
יהודה: **אלא עופות קשיא**. דהא
כולהו מודו דאין צידתן אפילו לבית:
מקורה. שיש לו גג. **הלא**. דקתני
גבי שנת פסוק למגדל ולא לבית:
כצפור דרור. שדרכה צבית כנפיה
שידעת להשמט צויות הצית לכל כד
ולכן נקראת דרור על שם דירה
שדרכה בכל מקום: **השאה דאפי"כ**
להכי. דעופות אנופות לא קשו
אהרדי ולא דחיקא לאוקומי מתני'
כפלוגתא דתנאי חיה אחיה נמי לא
תוקמא כתנאי אלא מתרוביה כרענן
ומתינתין צבית קטן וכן היא דשבת
וצרייתא דקתני אין לדין צבית גדול
ויש לה להשמט. ורשב"ג אף צבית
קטן פליגי אס' ז"ל הצד מלודא אי
נמי לאו לאפלוגי אתא אלא לפרושי
כדלקמן: **נחד שחיא**. כפעם אחת
שהא שמה עליו לתפשו אין לו
להשמט ממנו: **עוקצי עוקלי**. זיות:
דנפלי טולא דכסלי אהרדי. מרוב
קטנו וקצרו: **הלכה מכלל דפליגי**.
רבנן עליה למימר כל הביבירין שוין
בממיה והא אוקימנא צבית קטן
משום דנלוד ועומד: **מאי נפקא לך**
מינה. אל תמינה הלכה כ"ש דלי לא
פליגי הלכתא היא: **אמר ליה גמרא**
גמור ומורסא סהא. משל שטיס הוא
כמו זבון וצין תגרא אקרי (ב"מ דף מ:)
כך גמרא גמור אומר לתלמיד שוטה
למוד הן אמת הן שבוש ויהא לך
לומר ושיר: **הצד מלודא**. כלומר
שצריך לבקש מחלונות לתפשו והיינו
שיעורא דביביר גדול דלעיל ואידך
צביר קטן. ורש' ורש' עשרינהו לעיל
תדאך שיעורא ורש' יוסף כהאי
שיעורא: **הרדסיות**. על שם מקומם
ו"ה ע"ש הרדוס והן הגדלים צבתיס:
לכלובין. סל שמקנינן בו כמו כלוב
מלא עוף (וי"מ ה'). אוון ותרגולין
באין לערב לכלוב ונוח לתפשו שם
הלכן הרי הן כנלודין ועומדים ומותר
לזודן אפילו חוץ לכלובין: **יוני שוכן**
ויוני עלייה. יוני הברן הן ושתיין
ואוכלין בחוץ: **בטיפחין צבירות גרס**.

כ"ד **היבא דנפלי טולא מן הכתלים**. ושיעור (ט) היה להם גובה
כתלים של צבירין: **כ"ד** **שאומר הבא מצודה ונצודנו ביו'**.
וא"ת והרי אמרין לעיל שיעור אחר ופ"ה דאדי וואדי חד שיעורא
הוא דזוקא הוא דלס כן אמאי מפרש אותו פעם אחרת והלא פירש
לעיל הוי דמי צביר גדול וכו' לכך
נ"ל דלעיל מיידי צבמה ומה והכא
מיידי צבופות ואפי"כ דלעיל קאמר
הא צביר מקורה מכל מקום לא
פירש שיעור הביביר צבמה לא הוי
מחוסר צידה והשתא ניחא דפרין
עלה מאוון ותרגולין:
ותניא הצד אוון ותרגולין ויוני
הרדסיות (א). וא"ת
והא קיימא לן כל פטורי דשבת פטור
אבל אסור מדרבנן ומתינתין נמי
מודה דפטור אבל אסור מדרבנן וי"ל
לפי מה שפירשתי במתינתין ניחא
דגורין מוונות גינה שמא יבא ללוד
מהן דלס כן ע"כ צריך לומר דאסור
מן התורה דלס אינו אסור אלא
מדרבנן לא הוה גורין ליתן מוונות
משום שמא ילודס דהוי גינה לגינה
אי נמי סמיך אהיה דתנן פ' האורג
במסכת שבת (דף ק"ו: ושם) דלמרי
התס ר"ג מחוסר צידה הלא
למורי פטור דהא מחוסר צידה ווא"ל
הלא מתוכו חייב והכי פריך הואיל
ואוקמת מחוסר צידה דרוסא לומר
כל שאומר הצד מלודא ונלודו א"כ
היינו קאמרת הלא הלא אוון ותרגולין
פטור הא שפיר חשיב מחוסר צידה
כיון שצריך לומר הצד מלודא
ונלודו וצממוסר צידה הלא מתוכו
חייב והכא הוי הלא מתוכו:
אלא

כרבי שמעון בן גמליאל (ז) אמר ליה אביי הלכה מכלל דפליגי (ח) אמר ליה
ומאי נפקא לך מינה אמר ליה גמרא גמור זמורתא תהא: זה הכלל כל
המחוסר צידה וכו': היכי דמי מחוסר צידה אמר רב יוסף אמר רב יהודה
אמר שמואל הכל שאומר הבא מצודה ונצודנו אמר ליה אביי והא אוון
ותרגולין שאומרים הבא מצודה ונצודנו ותניא יהצד אוון ותרגולין ויוני
הרדסיות פטור אמר רבה בר רב הונא אמר שמואל הללו באין לכלובין
לערב והללו אין באין לכלובין לערב והרי יוני שוכן ויוני עלייה דבאין
לכלובין לערב ותניא הצד יוני שוכן ויוני עלייה וצפרים שקננו במטיפחין
לערב ומזונותן עליו והללו באין לכלובין לערב ואין מזונותן עליו רב מרי
אמר הני עבידי לרבווי והני לא עבידי לרבווי כוליהו נמי עבידי לרבווי לכלובין
קאמרינן עבידי לרבווי: **מתני'** מצודות חיה ועוף ודגים שעשאן מערב יום
טוב לא יטול מהן ביום טוב אלא אם כן יודע שנצודו מערב יום טוב ומעשה
בנכרי אחד שהביא דגים לרבן גמליאל ואמר מותרין הן אלא שאין רצוני
לקבל הימנו: **גמ'** מעשה לסתור חסורי מחסרא והכי קתני ספק מוכן אסור
ורבן גמליאל מתיר ומעשה נמי בנכרי אחד שהביא דגים לרבן גמליאל ואמר
מותרין הן אלא שאין רצוני לקבל הימנו אמר רב יהודה אמר שמואל אין הלכה
כר"ג ואיכא דמתני לה אהא דתניא ספק מוכן ר"ג מתיר ורבי יהושע אומר
אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' יהושע ואיכא דמתני לה אהא דתניא
שוחטין